

vandaag

Stevo
Akkerman

Het wegen van tranen

Terwijl in Israël en Gaza gevochten wordt met wapens, zetten we in Nederland de oorlog voort met andere middelen: vlaggen. Vanaf sommige overheidsgebouwen wappert de Israëlische vlag, op sommige straten lopen demonstranten met Palestijnse vlaggen, en om een keuze tussen die twee te vermijden is er in nogal wat plaatsen voor gekozen de eigen of de Nederlandse vlag halfstok te hangen, wat dan weer het verwijt van lafheid oproept.

Een onterecht verwijt, wat mij betreft. Ik begrijp dat naar de Israëlische vlag wordt gegrepen om medeleven uit te drukken in dagen van ontzetting en rouw. Maar gegeven de dynamiek van dit conflict, waarbij Palestijns geweld stevast wordt beantwoord met massieve Israëlische vergelding, ook ten koste van het leven van onschuldigen, bestaat het risico dat zo'n vlag wordt begrepen als teken van instemming met de Israëlische aanpak. Dat is alleen al vanwege

de bezetting en belegering van Palestijns gebied een slecht idee. En nu nog meer, nu Israël de toevoer van water, voedsel en elektriciteit aan de geïsoleerde 2,2 miljoen inwoners van Gaza heeft geblokkeerd en de bommen blijven vallen.

Wees gerust: het lijkt mij ook zeer ongepast om met de Palestijnse vlag te gaan zwaaien na de ongekende terreur door Hamas. En het is helemaal bezopen dat er plannen bestonden – ze zijn inmiddels gewijzigd – om dat te gaan doen in het gewonde hart van de Joodse wijk van Amsterdam.

Premier Rutte noemde de vaderlandse twisten over het juiste vlaggen 'klein' en het heeft ook iets potsierlijks. Maar het komt voort uit betrokkenheid en onmacht, en die zijn niet klein, maar groot – de woede en het verdriet moeten ergens heen.

Zelf had ik behoefte om een stap terug te zetten, niet weg van het nieuws, maar eronder of erachter, wat u wilt. Een aanzet kwam in een mail die ik ontving van oud-

predikant Bram Grandia. Hij refereerde aan een oecumenische bijeenkomst in Amsterdam in 1967, waar Holocaustoverlevende Abel Herzberg bij aanwezig was. Herzberg wilde bidden voor vrede in het Midden-Oosten, maar niet om vrede voor Israël. Het heil van Israël ging hem ter harte, maar 'dit heil

'Je moet een moordenaar zijn moord betaald zetten, maar alleen in je eigen munt'

brengt het inzicht met zich mee dat de tranen van een Arabische moeder over haar gesneuvelde zoon even zwaar wegen als die van Rachel die om haar kinderen weent'.

Het weer

Eerst schijnt de zon nog, maar gedurende de dag raakt het bewolkt en kan er regen vallen. Temperaturen tot 23 graden.

Ik greep direct in mijn boekenkast naar *De man in de spiegel*, een vuistdikke Herzberg-bundel, en als ik niet deze column moest maken, dan zat ik daar nu nog in te lezen. Herzberg verhaalt onder meer hoe drie gevangenen in Bergen-Belsen weigerden de soep te eten, omdat die getrokken was van paardenvlees, en dus niet koosjer.

Vasthouden aan wat voor hen heilig was, hoe hongerig ze ook waren, hield hen overeind. Een dergelijke 'psychische tegenkracht' hebben mensen nodig als zij zich willen verlossen van de vijand, zegt Herzberg, en dat is iets anders dan vergelden.

Het is niet dat hij het kwaad ongestraft wil laten. 'Je moet een moordenaar zijn moord betaald zetten, maar dit alleen in je eigen munt en niet in de zijne. Die munt dient vrij te zijn van de idee der vergelding en niet besmet met de haat die hém tot levensbeginsel gestrekt heeft.'

Ik weet niet of ik zoiets zou kunnen. Maar wijze woorden zijn het.